

Čl. I.

Názov, postavenie a sídlo HZD

1. Hnutie za demokraciu je politickým hnutím pôsobiacim na území Slovenskej republiky podľa zákona č. 424/1991 Zb. z. o združovaní v politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov.
2. Hnutie za demokraciu používa skratku HZD (ďalej len HZD). Symbolmi hnutia sú znak a vlajka. O ich podobe a ďalších náležitostiach rozhoduje Republikový kongres HZD.
3. Sídlom ústredných orgánov HZD je Kupeckého 6, Bratislava.
4. HZD je právnická osoba. Je budovaná na územnom princípe a jej štruktúra zodpovedá administratívne a územnému usporiadaniu Slovenskej republiky.
5. Za HZD môžu konať vo svojom mene
 - a) Republiková rada HZD (ďalej len „RR HZD“), ktorá môže konať vo všetkých veciach a právnych vzťahoch týkajúcich sa hnutia. ZA RR HZD koná a podpisuje predseda HZD, resp. podpredseda HZD spôsobom, ktorý ustanovujú tieto stanovky,
 - b) Krajská rada HZD (ďalej len „KR HZD“), ktorá môže konať vo všetkých veciach a právnych vzťahoch týkajúcich sa krajskej organizácie HZD. Za KR HZD koná a podpisuje predseda KR HZD a podpredseda KR HZD tak, že k názvu krajskej rady HZD alebo jej skratky pripoja svoje meno.

Čl. II

Programové ciele HZD

Programové ciele HZD sú:

1. Usilovať sa o vnútornú jednotu slovenskej spoločnosti, spolupatričnosť všetkých občanov Slovenskej republiky a o dosiahnutie politickej kultúry podľa všeobecne uznávaných demokratických princípov.
2. Prispievať k vytvoreniu demokratickej, stabilnej a prosperujúcej spoločnosti v Slovenskej republike.
3. Chrániť a rešpektovať neporušiteľnosť ľudských práv a základných slobôd presadzovať záujmy a potreby občanov Slovenskej republiky.
4. Podporovať a ochraňovať legálne nadobudnuté vlastníctvo, sociálny zmier, a vzájomnú dávku tolerancie, zdravé partnerstvo medzi štátom a podnikateľmi a dôstojné postavenie robotníkov, roľníkov a zamestnancov. Vytvárať mládeži a sociálne odkázaným vhodné podmienky na štúdium, rodinný život, bývanie a zamestnanie. Presadzovať ich plnohodnotné uplatnenie vo verejnom živote. Podporovať vytváranie podmienok na dôstojný život občanov v dôchodkovom veku.
5. Presadzovať princípy právneho štátu, ústavnosť, zákonnosť, verejný poriadok, dodržiavanie pravidiel hospodárskej súťaže.
6. Presadzovať začlenenie Slovenskej republiky do európskych a transatlantických štruktúr a zaradenie Slovenskej republiky medzi európske štáty.

Čl. III.

Členstvo v HZD

1. Členom HZD sa môže stať každý občan Slovenskej republiky starší ako 18 rokov, ktorý nie je členom inej politickej strany alebo iného politického hnutia a ktorý súhlasí s programom a stanovami HZD.
2. Vznik členstva vyžaduje splnenie týchto podmienok:
 - a) písomnú prihlášku doručení miestnemu klubu HZD (MK HZD) príslušnému podľa bydliska uchádzača o členstvo,
 - b) schválenie prijatia členskou schôdzou MK HZD,
 - c) zaplatenie prvého členského príspevku,
 - d) rozhodnutie o schválení prijatia podľa písmena b) okresnou radou HZD.
3. Člen môže byť registrovaný len jedným MK HZD
4. Dokladom o členstve je členský preukaz, ktorý je vlastníctvom HZD.

Čl. IV.

Prerušenie členstva

1. Členstvo sa preruší:
 - a) na základe žiadosti člena HZD z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktorého uzná MK HZD,
 - b) ustanovením člena HZD do štátnej funkcie, pri ktorej všeobecne záväzný právny predpis vylučuje členstvo v politickej strane ,
 - c) na základe návrhu rozhodcovskej komisie na prerušenie členstva.
2. Počas prerušenia členstva je člen povinný odovzdať členský preukaz príslušnému tajomníkovi MK HZD. Takýto člen nemôže uplatňovať práva člena podľa týchto stanov a nemožno mu ukladať povinnosti okrem tých, ktoré nie sú v rozpore s účelom prerušenia členstva.
3. Ak zaniknú dôvody na prerušenie členstva okrem bodu 1 písmeno b), člen opätovne nadobúda v celom rozsahu práva a povinnosti člena podľa týchto stanov.
4. Ak zaniknú dôvody na prerušenie členstva podľa bodu 1 písmeno a), člen opätovne nadobúda členstvo dorúčením žiadosti príslušnému MK HZD.

Čl. V.

Ukončenie členstva

1. Členstvo v HZD môže byť ukončené:
 - a) zánikom členstva,
 - b) zrušením členstva.
2. Členstvo v HZD zaniká :
 - a) v deň doručenia písomného oznámenia o vystúpení z HZD príslušnému MK HZD,
 - b) úmrtím člena HZD alebo jeho vyhlásením za mŕtveho,
 - c) stratou spôsobilosti na právne úkony.
3. Členstvo v HZD možno zrušiť:
 - a) pre závažné porušenie Stanov HZD,
 - b) ak bol člen právoplatne odsúdený pre spáchanie úmyselného trestného činu,
 - c) pre dlhodobé, viac ako trojmesačné neplatenie členských príspevkov.
4. O zrušení členstva rozhoduje členská schôdza MK HZD, kde je člen registrovaný, a to

trojpätinovou väčšinou prítomných členov MK HZD. Rozhodnutie MK HZD podlieha potvrdeniu OR HZD. Člen musí byť na toto rokovanie MK HZD pozvaný písomne. O vylúčení člena vyšších stranických orgánov HZD možno rozhodnúť iba s ich súhlasom. Člen sa môže proti rozhodnutiu o zrušení členstva odvolať do 15 dní od doručenia uznesenia o zrušení členstva na rozhodcovskú komisiu HZD. Odvolanie má odkladný účinok.

Rozhodnutie RRK HZD je konečné.

5. RR HZD môže trojpätinovou väčšinou hlasov oprávnených členov z predtým uvedených dôvodov zrušiť členstvo ktoréhokoľvek člena HZD.

Čl. VI.

Práva a povinnosti člena HZD

1. Všetci členovia HD sú rovnoprávny. Každý člen HZD má rovnaké práva a povinnosti.

2. Člen HZD má právo:

- a) zúčastňovať sa na činnosti a rozhodovať o zameraní a činnosti svojho miestneho klubu,
- b) hlasovať, voliť a byť volený do orgánov HZD,
- c) podávať návrhy a podnety stranickým orgánom, žiadať ich o vysvetlenie postupu alebo rozhodnutí. Na písomne podané návrhy je príslušný orgán povinný odpovedať do 30 dní,
- d) navrhovať členov HZD do všetkých stranických orgánov a zúčastňovať sa navrhovaní kandidátov za poslancov do miestnych zastupiteľstiev, orgánov samosprávnych krajov a NR SR,
- e) zúčastňovať sa na rokovaní orgánov HZD, kde sa prerokávajú jeho záležitosti,
- f) slobodne sa vyjadrovať, obhajovať a presadzovať svoje názory a stanoviská k straníckej práci, k politike hnutia i činnosti jednotlivých funkcionárov v súlade s programovými cieľmi HZD,
- g) byť informovaný o prijatých uzneseniach orgánov HZD, politických, organizačných a ďalších otázkach týkajúcich sa HZD,
- h) odvolávať sa proti rozhodnutiu orgánu HZD na rozhodcovskú komisiu HZD,

3. Člen HZD je povinný:

- a) dodržiavať Stanovy HZD,
- b) plniť uznesenia orgánov HTD,
- c) riadiť sa vnútro straníckymi smernicami HZD,
- d) podieľať sa na realizácii programu HZD,
- e) informovať o svojej straníckej práci a politickej činnosti ten stranický orgán, ktorý ho do funkcie zvolil alebo ustanovil,
- f) platiť členské príspevky,
- g) oznamovať všetky zmeny svojich základných osobných údajov predsedovi MK HZD prípadne tajomníkovi OR HZD,
- i) nekonať v rozpore so záujmami HZD.

Čl. VII.

Zásady činnosti, rokovania a rozhodovania v HZD

1. Orgány a organizácie HZD pri svojej práci a činnosti vychádzajú z princípov demokratickej tvorby a realizácie politiky HTD, ktorá sa opiera o vnútrostranícku informovanosť.

2. Orgány a funkcionári HZD podávajú správy o svojej činnosti a zodpovedajú tomu orgánu HZD, ktorý ich zvolí. Funkčné obdobie všetkých orgánov funkcionárov HZD je dvojročné. Funkcionára pred skončením volebného obdobia môže odvolať orgán HZD, ktorý ho zvolí. Opätovná voľba sa nevylučuje.
3. Členovia všetkých orgánov HZD sú volení verejným alebo tajným hlasovaním nadpolovičnou väčšinou oprávnených členov, alebo sa stávajú členmi orgánov z titulu zvolenia do funkcie predsedu OR HZD, alebo KR HZD. V prípade zániku členstva zvoleného člena orgánu môže byť nový člen kooptovaný. S kooptáciou musí súhlasiť nadpolovičná väčšina členov príslušného orgánu.
4. V prípade skončenia členstva v orgáne pred uplynutím dvojročného funkčného obdobia môže byť uskutočnená kooptácia nových členov. Kooptovanému členovi orgánu končí členstvo v orgáne dňom, kedy malo končiť funkčné obdobie pôvodného člena. Ak klesne počet členov v kontrolnej a revíznej komisii a rozhodcovskej komisii pod hranicu uznášania - schopnosti, má príslušná rada právo (KR HZD alebo RR HZD) uskutočniť kooptáciu chýbajúcich členov.
5. Kooptáciou sa môže zmeniť najviac jedna tretina volených členov príslušného orgánu. Príslušný orgán informuje o kooptácii RR HZD.
6. Funkcia kongresov a príslušných rád spočíva predovšetkým v rozhodovanom, koordinujúcom a zjednocujúcom pôsobení. Delegátov riadneho okresného krajského a republikového kongresu HZD sú volení na výročných členských schôdzach MK HTD a Okresných kongresoch HZD podľa schváleného kľúča.
7. Delegátov mimoriadneho okresného, krajského a republikového kongresu HZD volí na mimoriadnych výročných členských schôdzach MK HZD a mimoriadnych Okresných kongresoch HZD podľa schváleného kľúča.
8. Spôsob rokovania, rozhodovania a volieb na kongresoch stanovuje rokovací a volebný poriadok.
9. Uznesenia vyšších orgánov HZD sú záväzné pre všetkých, členov a organizácie HZD. Ak sa členovia alebo skupina členov organizácie domnievajú, že uznesenie alebo konanie orgánov a funkcionárov HZD je v rozpore so Stanovami HZD, programom HZD alebo uznesením vyššieho orgánu HZD, môžu podať návrh na jeho posúdenie Republikovej rozhodcovskej komisii HZD.
10. Za plnenie uznesení a zabezpečenie činnosti orgánov HZD zodpovedajú príslušní predsedovia.
11. V prípade, ak sa predseda OR HZD nemôže zúčastniť na rokovaní KR HZD, môže toto oprávnenie delegovať na podpredsedu alebo iného člena OR HZD.
12. Zasadnutia všetkých orgánov a organizácií HZD, ktoré zvoláva predseda príslušného orgánu, uskutočňujú sa v zmysle plánu práce HZD, Riadne a mimoriadne zasadnutia zvoláva na návrh jednej tretiny členov alebo v organizácií do 30 dní príslušný orgán HZD. Návrh na zvolanie mimoriadneho zasadnutia musí obsahovať jeho program. Stranícke orgány sú schopné uznášania, ak je prítomná nadpolovičná väčšina ich členov. Spôsob rokovania a rozhodovania podrobne upraví rokovací poriadok orgánov a organizácií HZD, ktorý schvaľuje RR HZD.
13. Pri rozhodovaní o zásadných spoločensko-politických a vnútrostraníckych otázkach môže RR HZD vyhlásiť vnútrostranícku diskusiu. Musí tak urobiť vždy, ak o to požiada jedna tretina okresných organizácií HZD.
14. K realizácii programových cieľov HZD sa vytvárajú dočasné alebo trvalé odborné a poradné orgány na všetkých úrovniach HZD.
15. HZD na plnenie svojich úloh môže používať aparát profesionálnych zamestnancov. Postavenie týchto zamestnancov upravujú všeobecne záväzné právne predpisy.
16. Stranícka disciplína je súhrn povinností členov HZD, vyplývajúcich zo Stanov, Programu

a uznesení orgánov. Za pokušenie stránickej disciplíny môžu rady MK HZD, OR HZD, KR HZD, RR HZD uložiť jednotlivým členom a funkcionárom HZD nasledovné disciplinárne opatrenia:

- a) napomenutie,
- b) odvolanie z funkcie,
- c) zrušenie členstva.

17. Disciplinárne opatrenia sa ukladajú písomne a musia byť odôvodnené. Voči Disciplinárnemu opatreniu sa môže člen HZD odvolať písomne a to do 15 dní a príslušnú rozhodcovskú komisiu. O odvolaniach členov poverených a odporučených do okresných, krajských alebo celoštátnych inštitúcií rozhodujú vždy príslušné rady HZD.

Čl. VIII.

Organizačná štruktúra HZD, výkonné orgány HZD a spôsob ich voľby

Organizačnú štruktúru HZD tvoria :

- a) miestne kluby,
- b) okresné organizácie,
- c) krajské organizácie,
- d) celoslovenské orgány.

a) Miestne kluby HZD (MK HZD)

1. Miestne kluby HZD sú základné organizačné zložky hnutia:

- a) združujú najmenej 5 členov a vznikajú so súhlasom OR HZD,
- b) MK HZD zaniká, ak počet jeho členov klesol pod 5 alebo ak počas 6 mesiacov nevykonáva žiadnu činnosť podľa týchto stanov. O zániku rozhodne príslušná OR HZD, ktorá rozhodne o zaradení zostavujúcich členov HZD do iných MK HZD.

2. Najvyšším orgánom MK HZD je výročná členská schôdza, ktorá sa koná raz za rok.

3. MK HZD:

a) volí a odvoláva:

- predsedu MK HZD,
- podpredsedu MK HZD,
- tajomníka MK HZD,
- ostatných členov rady MK HZD,
- delegátov okresného kongresu HZD.

b) schvaľuje správu o činnosti a ďalších úlohách MK HZD,

c) navrhuje :

- členov do vyšších orgánov HZD,
- kandidátov na starostov a poslancov obecných (mestských) samospráv a NR SR.

4. Členskú schôdzu MK HZD zvoláva rada MK HZD minimálne štyrikrát v roku.

Mimoriadnu členskú schôdzu MK HZD je povinný zvolať predseda MK HZD ak o to písomne požiada nadpolovičná väčšina členov MK HZD alebo na základe uznesenia z rozhodnutia vyšších orgánov HZD. Činnosť MK HZD medzi členskými schôdzami riadi rada MK HZD, ktorá je najmenej trojčlenná .

5. Predseda MK HZD je zodpovedný za činnosť MK HZD v mieste pôsobenia MK HZD.

6. Podpredseda MK HZD zastupuje predsedu MK HZD v celom rozsahu jeho práv a povinností v čase jeho písomného poverenia, prípadne uznesení rady MK HZD.

7. Tajomník MK HZD:

- a) vedie evidenciu členov MK HZD,
- b) vyberá členské príspevky,

c) zodpovedá za zverené prostriedky a za riadne vedenie hospodárenia.

b) Okresné organizácie HZD (OO HZD)

1. Okresnú organizáciu HZD tvoria členovia a MK HZD v okrese

a) najvyšším orgánom okresnej organizácie HZD je okresný kongres HZD (OK HZD). OK HZD sa koná raz za rok. Mimoriadny OK HZD zvolá okresná rada HZD do 30 dní, ak o to požiada nadpolovičná väčšina členov OO HZD alebo na základe uznesenia vyšších orgánov HZD,

b) delegátmi OK HZD sú predseda, podpredseda a tajomník, členovia OR HZD a delegáti zvolení na členských schôdzach MK HZD podľa kľúča schváleného OR HZD.

2. Okresný kongres HZD (OK HZD)

a) schvaľuje najmä :

- správu o činnosti a o ďalších úlohách OO HZD,
- správu o hospodárení OO HZD,
- správu o výsledkoch komunálnej politiky HZD,
- hlavné úlohy OO HZD.

b) volí a odvoláva :

- predsedu OR HZD,
- podpredsedu OR HZD,
- tajomníka OR HZD,
- ostatných členov OR HZD,
- delegátov na krajský a republikový kongres HZD.

3. Okresná rada HZD (OR HZD)

a) prácu OO HZD medzi kongresmi riadi okresná rada HZD. R HZD je sedem až sedemnásť členná, jej členmi sú predseda, podpredseda, tajomník a ďalší členovia HZD zvolení okresným kongresom HZD

b) v plnom rozsahu zodpovedá za prácu hnutia v okrese pri realizácii politickej línie hnutia,

c) schádza sa podľa potreby, najmenej raz za mesiac, zabezpečuje a koordinuje činnosť OO HZD pri plnení politickej línie a uznesení orgánov HZD,

d) rozhoduje o vstupe okresnej organizácie HZD do volebných koalícií v komunálnych voľbách v súlade s politickou líniou HZD a určuje svojich zástupcov do okresnej koalície rady,

e) rozhoduje o otázkach , ktoré nie sú vo výlučnej kompetencii alebo ktoré si nevyhradí okresný kongres HZD.

f) schvaľuje kľúč na voľbu delegátov OK HZD tak, aby delegát zvolení na členských schôdzkach MK HZD tvorili nadpolovičnú väčšinu delegátov OK HZD.

g) navrhuje členov do vyšších orgánov HZD,

h) navrhuje kandidátov na poslancov do obecných a mestských zastupiteľstiev,

i) navrhuje kandidátov na poslancov do orgánov samosprávnych krajov,

j) navrhuje kandidátov na poslancov NR SR

k) mimoriadne zasadnutia OR HZD je povinný zvoliť predseda OR HZD do troch dní, ak o to písomne požiada nadpolovičná väčšina členov OR HZD, alebo na základe uznesenia vyšších orgánov HZD. AK tak neurobí, mimoriadne zasadnutie OR HZD môže písomne zvoliť ktorýkoľvek člen OR HZD.

4. Predseda Okresnej rady HZD

a) je najvyšším predstaviteľom HZD v okrese, z titulu tejto funkcie podpisuje za stranu tak, že k jej názvu alebo skratke (HZD) pripojí svoj vlastnoručný podpis,

b) organizuje, riadi a zodpovedá za činnosť OO HZD v okrese,

c) je členom KR HZD a RR HZD,

d) zvoláva zasadnutia OR HZD, predsedá im alebo tým poverí niektorého z členov OR HZD,

e) deleguje členov OR HZD na Členské schôdze MK HZD.

5. Podpredseda okresnej rady HZD zastupuje predsedu OR HZD v celom rozsahu jeho práv a povinností v čase jeho neprítomnosti na základe jeho písomného poverenia, prípadne uznesením OR HZD.

6. Tajomník okresnej rady HZD

- a) zodpovedá za evidenciu členskej základe a jej vedenie,
- b) za zverené prostriedky a vedie evidenciu hospodárenia,
- c) za prenos informácií na MK HZD,
- d) za písomnú agendu OO HZD a jej archiváciu,
- e) metodicky riadi činnosť tajomníkov MK HZD.

7. Mestská koordinačná rada HZD (MKR HZD)

Okresné organizácie HZD v Bratislave a v Košiciach môžu vytvoriť Mestskú koordinačnú radu HZD (MKR HZD).

- a) MKR HZD zodpovedná za prácu HZD na území mesta,
- b) členmi MKR HZD sú predsedovia jednotlivých OR HZD a ďalší členovia volení na OK HZD tak, aby počet členov MKR HZD nepresiahol 15 členov,
- c) kompetencie MKR HZD navrhujú OR HZD a schvaľuje RP HZD na základe návrhu príslušnej KR HZD,
- d) MKR HZD koordinuje prácu HZD na území mesta a to najmä vo vzťahu k ostatným politickým stranám. Hnutiam a združeniam, v oblasti personálnej politiky celomestského charakteru a pri ostatných činnostiach komunálnej politiky,
- e) MKR HZD si volí na prvom zasadnutí predsedu, podpredsedu a tajomníka,
- f) v prípade, že medzi OK HZD je potrebné doplniť MKR HZD, rozhoduje o kooptácii členov do výšky 1/3 MKR HZD.

c) Krajské orgány HZD (KO HZD)

1. Krajské organizácie HZD tvoria okresné organizácie v kraji,

- a) najvyšším orgánom KO HZD je krajský kongres HZD (KK HZD), krajská rada HZD, ak o to požiada nadpolovičná väčšina členov KR ZD, nadpolovičnou väčšinou uznesení OR HZD v kraji, nadpolovičná väčšina členov KO HZD alebo na základe uznesenia RR HZD,
- b) delegátmi KK HZD sú predseda, podpredseda, tajomník KR HZD a ostatní členovia KR HZD, členovia krajskej kontrolnej a revíznej komisie HZD (KKRK HZD) a delegáti zvolení okresnými kongresmi HZD podľa schváleného kľúča.

2. Krajský kongres HZD (KK HZD)

a) schvaľuje najmä:

- správu o činnosti,
- správu o hospodárení KO HZD,
- hlavné úlohy KO HZD,

b) volí a odvoláva:

- predsedu KR HZD,
- podpredsedu KR HZD,
- tajomníka KR HZD,
- predsedu a členov KKRK HZD.

3. Krajská rada HZD

- a) prácu KO HZD medzi kongresmi riadi Krajská rada HZD, Je zložená z predsedu, podpredsedu, tajomníka a predsedov OR HZD,
- b) v plnom rozsahu zodpovedá za stranícku prácu v kraji,
- c) schádza sa podľa potreby, najmenej raz za mesiac. Zabezpečuje a koordinuje činnosť KO HZD pri plnení politickej línie a uznesení orgánov HZD,
- d) schvaľuje kľúč na voľbu delegátov KK HZD minimálne 45 dní pred uskutočnením KK HZD tak, aby delegáti zvolení na OK HZD tvorili nadpolovičnú väčšinu delegátov KK HZD,
- e) schvaľuje rozpočet KO HZD a plán práce KR HZD,

- f) schvaľuje kandidátov na členstvo do vyšších orgánov,
- g) schvaľuje kandidátov na predsedu a poslancov do orgánov samosprávnych krajov,
- h) schvaľuje volebné koalície do orgánov samosprávnych krajov,
- i) schvaľuje kandidátov do NR SR podľa kľúča schváleného RP HZD,
- j) určuje svojich zástupcov do krajskej koalícnej rady,
- k) rozhoduje o otázkach, ktoré nie sú vo výlučnej kompetencii KK HZD do 10 dní, ak o to písomne požiada nadpolovičná väčšina členov KR HZD. Ak tak neurobí, môže mimoriadne zasadnutia KR HZD zvolať písomne ktorýkoľvek člen KR HZD.

4. Predseda KR HZD

- a) je najvyšším politickým predstaviteľom HZD v kraji, riadi a zodpovedá za činnosť KO v kraji z titulu tejto funkcie podpisuje za stranu tak, že k jej názvu alebo skratke (HZD) pripojí svoj vlastnoručný podpis,
- b) je členom RR HZD a RP HZD,
- c) zvoláva zasadnutia KR HZD, predsedá im alebo tým poverí niektorého z členov KR HZD,
- d) deleguje členov KR HZD na rokovanie OR HZD.

5. Predseda KR HZD zastupuje predsedu KR HZD v celom rozsahu jeho práv a povinností v čase jeho neprítomnosti, na základe jeho písomného poverenia, prípadne uznesenia KR HZD.

6. Tajomník KR HZD

- a) zodpovedá za evidenciu členskej základne a jej vedenie,
- b) za zverené prostriedky a evidenciu hospodárenia,
- c) za prenos informácií na OR HZD,
- d) za písomnú agendu KO HZD a jej archiváciu,
- e) metodicky usmerňuje tajomníkov OR HZD.

7. Krajská kontrolná a revízna komisia HZD (KKRK HZD)

- a) je minimálne trojčlenná a vykonáva kontrolu činnosti a revíziu hospodárenia KO HZD, OO HZD a MK HZD,
- b) predseda KKRK HZD má právo zúčastňovať sa na zasadnutiach KR HZD bez hlasovacieho práva.

d) Republikové orgány HZD

1. Najvyšším orgánom HZD je republikový kongres (RK HZD), ktorý sa koná raz za rok a zvoláva ho RR HZD najneskôr do 60dní, ak o to požiadajú tri pätiny členov RR HZD alebo jedna tretina okresných kongresov HZD.

2. Delegáti RK HZD sú predseda HZD, členovia RR HZD, predseda RKRK HZD a RRK HZD a delegáti zvolení na OK HZD podľa kľúča schváleného RR HZD.

3. Republikový kongres HZD (RK HZD)

a) schvaľuje najmä:

- Stanovy HZD a ich zmeny,
- politický program HZD
- správu o činnosti a hospodárení HZD,
- prípadné zlúčenia s inou politickou stranou alebo politickým hnutím,
- dobrovoľné rozpustenie HZD,
- zlúčenie s inou politickou stranou, alebo hnutím,
- premenou na občianske združenie,

b) volí a odvoláva:

- predsedu HZD,
- prvého podpredsedu HZD a dvoch podpredsedov HZD,
- predsedu a členov Republikovej kontrolnej a revíznej komisie HZD,
- predsedu a členov Republikovej rozhodcovskej komisie HZD.

c) rozhoduje o všetkých otázkach činnosti hnutia

4. Republiková rada HZD (RR HZD)

- a) Najvyšším orgánom HZD medzi kongresmi je Republiková rada HZD. RR HZD je zložená z Republikového predsedníctva HZD, predsedov OR HZD, poslancov NR HZD, členov vlády štátnych tajomníkov, prednostov štátnych krajských orgánov a predsedov orgánov samosprávnych krajov za HZD. RR HZD sa schádza podľa potreby, najmenej raz za tri mesiace. Zabezpečuje a koordinuje činnosť HZD pri plnení programu hnutia a uznesení orgánov HZD. Mimoriadne zasadnutia RR HZD zvolá predseda do 15 dní, ak o to požiada nadpolovičná väčšina RR HZD.
- b) RR HZD rozhoduje o otázkach, ktoré nie sú vo výlučnej kompetencii RK HZD, alebo ktoré si RK HZD nevyhradí,
- c) RR HZD rozhoduje o vstupe HD do volebných koalícií pre parlamentné voľby a určuje zástupcov HZD do koalíčnej rady v súlade s koalíčnou zmluvou,
- d) RR HZD na základe návrhov Republikového predsedníctva HZD (RP HZD) schvaľuje kandidátsku listinu do parlamentných volieb.
- e) schvaľuje v súlade s príslušnými právnymi predpismi náhradníkov na uvoľnené miesta poslancov HZD v NR SR,
- f) RR HZD určuje kľúč na voľbu delegátov RK HZD tak, aby delegáti zvolení na OK HZD tvorili nadpolovičnú väčšinu delegátov RK HZD,
- g) RR HZD schvaľuje vnútro organizačne predpisy HZD, odborné a poradné orgány HZD a ich štatút.

5. Republikové predsedníctvo HZD (RP HZD)

- a) je zložené z predsedu HZD a z troch podpredsedov HZD, predsedu Poslaneckého klubu HZD v NR SR, predsedu ministerského klubu HZD, predsedov KR HZD, predsedu, prípadne podpredsedu NR SR a predsedu, prípadne podpredsedu vlády SR za HZD,
- b) RP HZD rozhoduje o všetkých záležitostiach HZD, ak nie sú Stanovami HZD vymedzené do pôsobnosti RR HZD a RK HZD,
- c) RP HZD schvaľuje predsedov odborných a poradných orgánov,
- d) RP HZD zabezpečuje výkon činnosti medzi zasadnutiami RP HZD,
- e) RP HZD zasadá podľa potreby, najmenej raz za mesiac,
- f) RP HZD schvaľuje návrhy na funkcie členov vlády, štátnych tajomníkov a ostatných funkcií s celoštátnou pôsobnosťou. Návrhy môže podať príslušná KR HZD, členovia RP HZD a predseda HZD. Členovia RP HZD a predseda HZD môže predkladať tieto návrhy len po predchádzajúcom súhlase príslušnej KR HZD.

6. Predseda HZD

- a) je najvyšším predstaviteľom a štatutárnym zástupcom HZD. Zodpovedá za plnenie programu a úloh HZD vytýčených kongresom,
- b) zvoláva zasadnutia RR HZD, RP HZD a predsedá im, alebo tým poverí niektorého z členov RP HZD,
- c) koná v mene HZD vo vzťahu k iným politickým a hospodárskym subjektom. Podpisuje za stranu tak, že k jej názvu alebo skratke (HZD) pripojí svoj vlastnoručný podpis,
- d) menuje a odvoláva riaditeľa republikovej kancelárie HZD,
- e) deleguje členov RP HZD a RR HZD na zasadnutia KR HZD.

7. Podpredsedovia HZD

Podpredsedovia vykonávajú svoje funkcie v súlade so stanovami v určených oblastiach, ktoré vymedzí RR HZD a zastupujú predsedu HZD v čase jeho neprítomnosti na základe písomného alebo ústneho poverenia predsedu HZD.

Čl. IX.

Republiková kontrolná a revízna komisia HZD (RKRK HZD)

1. RKRK HZD je najvyšší kontrolný orgán HZD, vykonáva dohľad nad činnosťou a hospodárením s majetkom HZD.
2. RKRK HZD je zložená z predsedu a jedného zástupcu každého kraja.
3. Predseda RKRK HZD má právo zúčastňovať sa na zasadnutiach RR HZD a RP HZD bez hlasovacieho práva.
4. RKRK HZD metodicky riadi a kontroluje činnosť krajských kontrolných a revíznych komisií.

Čl. X.

Republiková rozhodcovská komisia HZD (RRK HZD)

1. RRK HZD je rozhodcovským a zmierovacím orgánom HZD.
2. RRK HZD je zložená z predsedu a jedného zástupcu každého kraja.
3. RRK HZD predkladá výklad Stanov HZD na schválenie RP HZD.
4. RRK HZD rozhoduje o odvolaní sa člena proti rozhodnutiam republikových orgánov HZD.
5. Predseda RRK HZD má právo zúčastňovať sa na zasadnutiach RR HZD a RP HZD bez hlasovacieho práva.
6. Podrobnosti o konaní a rozhodovaní RRK HZD určuje štatút, ktorý schvaľuje RR HZD.
7. RRK HZD s konečnou platnosťou rozhoduje o otázkach patriacich do jej kompetencie.

Čl. XI.

Kluby poslancov a iné verejné funkcie

1. Každý, kto sa stane poslancom NR SR za HZD, je povinný pracovať v Poslaneckom klube HZD, rešpektovať politický a volebný program HZD a aktívne prispievať k jeho plneniu. Činnosť v Poslaneckom klube HZD nesmie obmedzovať zákonom stanovenú nezávislosť rozhodovania voleného zástupcu ľuďa.
2. O činnosti Poslaneckého klubu HZD jeho predseda podáva pravidelne informácie RP HZD a RR HZD.
3. Každý, kto sa stane poslancom samosprávnych zastupiteľstiev za HZD na akejkoľvek úrovni, je povinný spolupracovať s príslušnými orgánmi HZD.

Čl. XII.

Hospodárenie HZD

1. Majetok HZD sa vytvára z členských príspevkov, príjmov z majetku vrátane príjmov z podnikania a z inej vlastnej činnosti, darov, dedičstva a z príspevkov zo štátneho rozpočtu v zmysle platných zákonov.
2. Majetok HZD slúži na zabezpečovanie činnosti HZD a jej rozvoj. HZD zodpovedá za svoje záväzky celým svojím majetkom. Členovia HZD za záväzky HZD nezodpovedajú ani neručia.
3. Hospodárenie s majetkom HZD sa spravuje platnými právnymi predpismi a vnútornými hospodárskymi smernicami HZD.
4. V prípade zániku HZD sa bude postupovať v zmysle zákona o politických stranách.
5. Výšku členských príspevkov určuje hospodárska smernica HZD schválená RR HZD.
6. Príjmy z členských príspevkov sú príjmami okresných organizácií HZD.

Čl. XIII.

Zrušenie a zánik HZD

1. Hnutia sa zrušuje:

- a) dobrovoľným rozpustením,
- b) zlúčením s inou politickou stranou alebo hnutím
- c) premenou na občianske združenie,
- d) rozhodnutím súdu o jej rozpustení.

2. O zrušení HZD okrem rozhodnutia súdu rozhoduje RK HZD dvojtretinovou väčšinou prítomných delegátov.

3. HZD zaniká v deň, keď MV SR vykoná jej výmaz zo zoznamu politických strán a politických hnutí.

4. V prípade, že HZD sa ruší bez likvidácie, návrh na výmaz HZD podáva MV SR do 10 dní od zrušenia RP HZD. V prípade, že HZD bola zrušená likvidáciou, návrh na výmaz podá likvidátor do 10 dní po skončení likvidácie.

5. Likvidačný zostatok, ak nepripadne do vlastníctva štátu, sa v celom rozsahu poukáže na charitatívne a humanitné účely neziskovej organizácie.

Čl. XIV.

Všeobecné záväzné ustanovenia HZD

1. Funkcionári HZD nesmú v HZD vykonávať viac ako dve volené funkcie.

2. Členovia kontrolnej a revíznej komisie, ako aj členovia rozhodcovskej komisie nemôžu byť členmi nijakého iného orgánu HZD.

Čl. XV.

Záverčné ustanovenia

Tento návrh Stanov HZD nadobudne účinnosť dňom ich schválenia ustanovujúcim republikovým kongresom HZD.